DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)
8. november 2001 *

I sag C-228/99,

angående en anmodning, som Tribunale civile e penale di Cagliari (Italien) i medfør af artikel 234 EF har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Silos e Mangimi Martini SpA

mod

Ministero delle Finanze,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1576/95 af 30. juni 1995 om fastsættelse af eksportrestitutionerne for kornfoderblandinger (EFT L 147, s. 65, og EFT L 150, s. 64),

* Processprog: italiensk.

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, N. Colneric, og dommerne R. Schintgen (refererende dommer) og V. Skouris,

generaladvokat: L.A. Geelhoed
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Silos e Mangimi Martini SpA ved avvocato F. Capelli

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved F. Ruggeri Laderchi, som befuldmægtiget,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der i retsmødet den 31. januar 2001 er afgivet mundtlige indlæg af Silos e Mangimi Martini SpA ved F. Capelli, og af Kommissionen ved L. Visaggio, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 3. april 2001,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 21. maj 1999, indgået til Domstolen den 14. juni 1999, har Tribunale civile e penale di Cagliari i medfør af artikel 234 EF forelagt fem præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1576/95 af 30. juni 1995 om fastsættelse af eksportrestitutionerne for kornfoderblandinger (EFT L 147, s. 65, og EFT L 150, s. 64).

2 Spørgsmålene er blevet rejst i en tvist mellem Silos e Mangimi Martini SpA (herefter »Silos«) og Ministero delle Finanze (finansministeriet) angående betaling af eksportrestitutioner for kornfoderblandinger.

Retsforskrifter

3 Artikel 9, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1766/92 af 30. juni 1992 om den fælles markedsordning for korn (EFT L 181, s. 21), som ændret ved akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kon-

geriget Sveriges tiltrædelse og tilpasningerne af de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union (EFT 1994 C 241, s. 21, og EFT 1995 L 1, s. 1), bestemmer:

»Ved import til Fællesskabet eller ved eksport fra Fællesskabet af de i artikel 1 omhandlede produkter kræves der fremlagt en import- eller eksportlicens, som udstedes af medlemsstaterne til enhver, der anmoder herom, uanset hvor i Fællesskabet han er etableret. Fastsættes importafgiften eller restitutionen forud, foretages forudfastsættelsen i den licens, der tjener som dokumentation for forudfastsættelsen.

Import- eller eksportlicensen gælder for hele Fællesskabet. Udstedelsen af disse licenser betinges af, at der stilles sikkerhed for opfyldelsen af forpligtelsen til at gennemføre importen eller eksporten inden for licensens gyldighedsperiode; sikkerheden fortabes helt eller delvis, såfremt transaktionen ikke eller kun delvis har fundet sted inden for den nævnte frist.«

4 Samme forordnings artikel 13 har følgende ordlyd:

»1. For at muliggøre eksport af de i artikel 1 anførte produkter i uændret stand eller i form af varer, som er anført i bilag B, på grundlag af de noteringer eller priser, der gælder på verdensmarkedet for disse produkter, kan forskellen mellem disse noteringer eller priser og priserne i Fællesskabet i det nødvendige omfang udlignes ved en eksportrestitution.

2. Restitutionen er ens for hele Fællesskabet. Den kan være forskellig for forskellige bestemmelsessteder.

Den fastsatte restitution ydes efter ansøgning.

Restitutionerne fastsættes med regelmæssige tidsintervaller efter fremgangsmåden i artikel 23.

Kommissionen kan om nødvendigt på begæring af en medlemsstat eller på eget initiativ ændre restitutionerne inden for tidsintervallerne.

3. Ved eksport af de i artikel 1 omhandlede produkter samt af de i bilag B anførte varer er den gældende restitution den, som gælder på eksportdagen.

4. Ved eksport af de i artikel 1, stk. 1, litra a) og b), nævnte produkter anvendes dog på grundlag af en ansøgning, der skal indgives samtidig med ansøgningen om eksportlicens, den restitution, som gælder på dagen for indgivelse af ansøgningen om udstedelse af eksportlicens, reguleret i forhold til den i eksportmåneden gældende tærskelpris, på en eksportforretning, der skal gennemføres inden for eksportlicensens gyldighedsperiode.

Der kan fastsættes et korrektionsbeløb. Det anvendes på restitutionen, hvis restitutionen er forudfastsat. Korrektionsbeløbet fastsættes efter proceduren i artikel 23. Kommissionen kan dog om nødvendigt ændre korrektionsbeløbene.

[...]

7. Når en undersøgelse af markedssituationen viser, at der hersker vanskeligheder på grund af anvendelsen af bestemmelserne vedrørende forudfastsættelse af restitutionen, eller såfremt der er fare for, at sådanne vanskeligheder vil opstå, kan det efter fremgangsmåden i artikel 23 vedtages at suspendere anvendelsen af disse bestemmelser i det strengt nødvendige tidsrum.

I yderst hastende tilfælde kan Kommissionen efter at have undersøgt situationen på grundlag af alle de oplysninger, den har til rådighed, vedtage at suspendere forudfastsættelsen i højst tre arbejdsdage.

De ansøgninger om eksportlicens, der sammen med ansøgninger om forudfastsættelse indgives i suspensionsperioden, afvises.«

5 Artikel 23 i forordning nr. 1766/92 bestemmer:

»1. Når der henvises til den fremgangsmåde, som er fastsat i denne artikel, indbringer formanden sagen for komitéen enten på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstats repræsentant.

2. Kommissionens repræsentant forelægger i komitéen et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Komitéen afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyn til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Det udtaler sig med det flertal, der er fastsat i traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i komitéen tillægges de stemmer, der afgives af repræsentanter for medlemsstaterne, den vægt, der er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

3. Kommissionen vedtager foranstaltninger, som straks kan finde anvendelse. Såfremt disse foranstaltninger imidlertid ikke er i overensstemmelse med komitéens udtalelse, meddeles de straks Rådet af Kommissionen. I dette tilfælde kan Kommissionen udsætte anvendelsen af de foranstaltninger, den har vedtaget, i et tidsrum af højest en måned fra denne meddelelse.

Rådet kan med kvalificeret flertal inden en frist af en måned træffe anden afgørelse.«

6 Artikel 1 i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1913/69 af 29. september 1969 om ydelse og forudfastsættelse af eksportrestitution for kornfoderblandinger (EFT 1969 II, s. 396), som ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1707/94 af 13. juli 1994 (EFT L 180, s. 19), har følgende ordlyd:

»Den eksportrestitution, der en given måned kan ydes for kornfoderblandinger, fastsættes pr. ton korn i foderblandinger på grundlag af følgende kriterier:

a) gennemsnittet af de restitutioner, der blev ydet den foregående måned for de almindeligst anvendte basiskornarter, justeret på grundlag af den i indeværende måned gældende tærskelpris for disse kornarter

b) det for de første 25 dage af den foregående måned beregnede gennemsnit af afgifterne for de almindeligst anvendte basiskornarter, justeret på grundlag af de tilsvarende tærskelpriser, der gælder i den indeværende måned

c) muligheder og betingelser for afsætning af de pågældende produkter på verdensmarkedet

d) ønsket om at undgå forstyrrelser på fællesskabsmarkedet

e) udførslernes økonomiske aspekt.«

7 Artikel 3, stk. 1 og 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3665/87 af 27. november 1987 om fælles gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 351, s. 1) fastsætter følgende:

»1. Ved udførselsdagen forstås den dato, på hvilken toldvæsenet antager den udførselsangivelse, hvori det angives, at der vil blive ansøgt om restitution.

2. Datoen for antagelse af udførselsangivelsen lægges til grund ved bestemmelse af:

a) restitutionssatsen, hvis restitutionen ikke er forudfastsat;

b) de justeringer, der i givet fald skal foretages af restitutionssatsen, hvis denne er forudfastsat.«

8 Kommissionen fastsætter regelmæssigt eksportrestitutioner for kornfoderblandinger. Kommissionens forordning (EF) nr. 1415/95 af 22. juni 1995 (EFT L 140, s. 24), der trådte i kraft den 23. juni 1995, fastsatte restitutionsbeløbet for majs og majsprodukter til 74,93 ECU pr. ton. Forordning nr. 1521/95 og 1576/95, der trådte i kraft henholdsvis den 30. juni og 1. juli 1995, fastsatte ikke beløb for disse restitutioner og ophævede dem således i praksis. Kommissionens forordning (EF) nr. 1652/95 af 6. juli 1995 (EFT L 156, s. 38), der trådte i kraft den 7. juli 1995, genindførte de nævnte restitutioner og fastsatte deres beløb til 62,51 ECU pr. ton.

Tvisten i hovedsagen

9 Silos er et italiensk selskab, der fremstiller og eksporterer forarbejdet og delvist forarbejdet foder. I maj 1995 fik selskabet to eksportlicenser, der hver omfattede 3 000 tons kornfoderblandinger, og som var gyldige indtil den 30. juni 1995. De varer, der var omfattet af de to licenser, blev udført ad flere omgange; de sidste forsendelser blev gennemført den 30. juni 1995. Toldangivelserne for disse sidste udførsler blev antaget af de kompetente toldmyndigheder den 30. juni 1995.

10 Silos ansøgte den italienske forvaltning om betaling af et beløb på 383 616 074 ITL i eksportrestitutioner. Den italienske forvaltning afviste at tage denne ansøgning til følge med den begrundelse, at forordning nr. 1521/95 havde fastsat restitutionsbeløbet for eksporter, der var gennemført den 30. juni 1995, til 0 ECU pr. ton. Silos anlagde sag mod Ministero delle Finanze med henblik på at få ministeriet dømt til at betale det krævede beløb. Silos har under sagen anmodet den forelæggende ret om at stille flere præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af forordning nr. 1521/95 og nr. 1576/95. Silos har nærmere bestemt gjort gældende, at forordning nr. 1521/95 var ugyldig på grund af manglende begrundelse, at forordning nr. 1576/95 stiltiende ophævede

forordning nr. 1521/95 og dermed indebar, at forordning nr. 1415/95 fandt anvendelse den 30. juni 1995, at forordning nr. 1576/95 var ugyldig på grund af manglende begrundelse, og at forordning nr. 1521/95 ikke fandt anvendelse på eksportforretninger, for hvilke eksportlicenserne var udstedt inden den 30. juni 1995.

11 Ministero delle Finanze har for den forelæggende ret gjort gældende, at Silos skulle have anlagt annullationssøgsmål til prøvelse af forordning nr. 1521/95 og nr. 1576/95 i medfør af EF-traktatens artikel 173 (efter ændring nu artikel 230 EF), og at enhver anmodning fra Silos' side om en præjudiciel forelæggelse for Domstolen skal afvises, når der ikke er anlagt et sådant søgsmål.

12 Tribunale civile e penale di Cagliari har, idet den er i tvivl om fortolkningen og gyldigheden af forordning nr. 1521/95 og nr. 1576/95, besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Er der ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1576/95 af 30. juni 1995 sket ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995, og må det i så fald antages, at sidstnævnte forordning ikke afføder retsvirkninger den 30. juni 1995?

2) Skal Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995 fortolkes således, at den også kan finde anvendelse på eksportforretninger, der allerede er under afvikling og afsluttet samme dag, hvor forordningen i kraft af sin offentliggørelse er kommet til de berørte erhvervsdrivendes kundskab?

3) Er Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995 ugyldig og således uden retsvirkning som følge af manglende begrundelse?

4) Er også Kommissionens forordning (EF) nr. 1576/95 af 30. juni 1995 ugyldig og således uden retsvirkning som følge af manglende begrundelse?

5) Såfremt de nævnte forordninger er ugyldige eller ophævet som anført i spørgsmål 1), ønskes det oplyst, om de eksportforretninger, der blev gennemført den 30. juni 1995, er omfattet af anvendelsesområdet for Kommissionens forordning (EF) nr. 1415/95 af 22. juni 1995?«

Det andet spørgsmål

13 Den forelæggende ret spørger nærmere bestemt med sit andet spørgsmål, som behandles først, om forordning nr. 1521/95 fandt anvendelse på eksportforretninger, der var under afvikling og afsluttet på datoen for forordningens offentliggørelse, og for hvilke der ikke var ansøgt om forudfastsættelse af eksportrestitutionen.

14 Det skal i denne forbindelse anføres, at det fremgår af artikel 13, stk. 3, i forordning nr. 1766/92, sammenholdt med artikel 3, stk. 1 og 2, i forordning nr. 3665/87, at når der ikke er ansøgt om forudfastsættelse af restitutionen, er det afgørende forhold, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af de rette bestemmelser og dermed det restitutionsbeløb, der finder anvendelse, det kompetente toldvæsens antagelse af den udførselsangivelse, hvori det angives, at der vil blive ansøgt om restitution. Det følger heraf, at når der ikke er ansøgt

om forudfastsættelse, er de bestemmelser, der finder anvendelse på en ansøgning om eksportrestitution, dem, der er i kraft på den dato, hvor den udførselsangivelse, der indeholder denne ansøgning, antages.

15 Ifølge Domstolens praksis kan en forordning gyldigt træde i kraft på datoen for dens offentliggørelse (jf. bl.a. dom af 14.3.1973, sag 57/72, Westzucker, Sml. s. 321, præmis 19). Domstolen har ligeledes udtalt, at en forordning, medmindre andet bevises, skal anses for offentliggjort inden for hele Fællesskabet på den dato, der er anført på det nummer af *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, som indeholder teksten til denne forordning (jf. dom af 25.1.1979, sag 98/78, Racke, Sml. s. 69, præmis 17). Domstolen har i denne henseende præciseret, at såfremt det bevises, at denne dato ikke svarer til den dato, hvorpå nævnte nummer faktisk var til rådighed i den sprogversion, der svarer til den berørte parts sprog, på Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer i Luxembourg, skal den anden dato tages i betragtning (Racke-dommen, præmis 15, og dom af 26.11.1998, sag C-370/96, Covita, Sml. I, s. 7711, præmis 27).

16 Da forordning nr. 1521/95 i henhold til sin artikel 2 skulle træde i kraft den 30. juni 1995, og da det ikke i denne sag er påstået, at *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 30. juni 1995, der indeholder teksten til denne forordning, ikke faktisk var til rådighed på denne dato i den italienske version på Publikationskontoret, skal det fastslås, at forordning nr. 1521/95 blev offentliggjort og trådte i kraft på denne dato.

17 Under disse omstændigheder skal det andet spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1521/95 fandt anvendelse på eksportforretninger, for hvilke de kompetente toldmyndigheder på datoen for forordningens offentliggørelse havde antaget den udførselsangivelse, hvori det var angivet, at der ville blive ansøgt om eksportrestitution, og for hvilke der ikke var ansøgt om forudfastsættelse af eksportrestitutionen.

Det første spørgsmål

18 For så vidt angår det første spørgsmål er det tilstrækkeligt — i modsætning til det af Silos anførte — at fastslå, at det forhold, at en tidligere forordning efterfølges af en anden forordning, der har et identisk indhold, og som ikke indeholder nogen henvisning til den første forordning, ikke giver mulighed for at konkludere, at den anden forordning har ophævet den første.

19 Ophævelsen af en retsakt er nemlig, således som Kommissionen har bemærket, en undtagelsesforanstaltning, der har tilbagevirkende kraft, og den kan derfor kun være udtrykkelig.

20 Det skal i denne sag fastslås, at hverken betragtningerne til eller selve indholdet af forordning nr. 1576/95 indeholder nogen antydning af en mulig anvendelse af forordningen med tilbagevirkende kraft eller en udtrykkelig henvisning til forordning nr. 1521/95, som hævdes at være ophævet. Det følger heraf, at forordning nr. 1576/95, der trådte i kraft den 1. juli 1995, ikke gyldigt har kunnet ophæve forordning nr. 1521/95 og derfor ikke har haft nogen indflydelse på sidstnævnte forordnings anvendelighed den 30. juni 1995.

21 Under disse omstændigheder skal det første spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1576/95 ikke har ophævet forordning nr. 1521/95 og derfor ikke har haft nogen indflydelse på sidstnævnte forordnings anvendelighed den 30. juni 1995.

Det fjerde spørgsmål

22 For så vidt angår det fjerde spørgsmål skal det for det første fastslås, at forordning nr. 1576/95 i overensstemmelse med sin artikel 2 først trådte i kraft den 1. juli 1995.

23 Det skal for det andet erindres, at forordning nr. 1576/95, således som det fremgår af denne doms præmis 21, ikke havde nogen indflydelse på anvendeligheden af forordning nr. 1521/95 den 30. juni 1995.

24 For så vidt som det er ubestridt i hovedsagen, at de eksporter, der ligger til grund for den sag, der verserer for den forelæggende ret, blev gennemført den 30. juni 1995, finder forordning nr. 1576/95 ikke anvendelse på disse eksporter, og dens gyldighed er derfor åbenbart uden betydning for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

25 Det er således ufornødent at besvare det fjerde spørgsmål.

Det tredje spørgsmål

26 Den forelæggende ret spørger med det tredje spørgsmål nærmere bestemt, om forordning nr. 1521/95 er ugyldig på grund af tilsidesættelse af begrundelsespligten i EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF).

27 Det skal i denne forbindelse erindres, at det fremgår af fast retspraksis, at den begrundelse, som kræves efter traktatens artikel 190, skal være tilpasset den pågældende retsakts karakter. Det skal klart og utvetydigt fremgå af begrundelsen, hvilke betragtninger den institution, som har udstedt retsakten, har lagt til grund, således at de berørte kan gøre sig bekendt med baggrunden for den trufne foranstaltning, og Domstolen kan udøve sin kontrol. Endvidere kan det ikke kræves, at alle de faktiske og retlige elementer, som retsakten består af, er specificeret i begrundelsen, når retsakten indgår i en generel ordning af foranstaltninger for det pågældende område (dom af 20.11.1997, sag C-244/95, Moskof, Sml. I, s. 6441, præmis 57).

28 Det skal imidlertid ligeledes anerkendes, at selv om en beslutning, som indgår i en fast beslutningspraksis, kan begrundes kortfattet, navnlig ved henvisning til denne praksis, påhviler det fællesskabsmyndigheden, når den går væsentligt længere end de forudgående beslutninger, udførligt at gøre rede for sin argumentation (dom af 14.2.1990, sag C-350/88, Delacre m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 395, præmis 15, og i samme retning Moskof-dommen, præmis 54).

29 Det skal dog i denne sag fastslås, at begrundelsen for forordning nr. 1521/95 ikke lever op til denne forpligtelse. Denne begrundelse, der er identisk med begrundelsen for forordning nr. 1415/95, hvorved Kommissionen forhøjede restitutionsbeløbet for de i hovedsagen omhandlede produkter til 74,93 ECU pr. ton, giver nemlig ingen særlig forklaring på de grunde, der førte til, at Kommissionen en uge efter vedtagelsen af sidstnævnte forordning reelt ophævede de nævnte restitutioner ved at nedsætte deres beløb til 0 ECU pr. ton.

30 Den blotte henvisning til mulighederne og betingelserne for afsætning på verdensmarkedet, ønsket om at undgå forstyrrelser på Fællesskabets marked og til udførslernes økonomiske aspekt kan ikke, i modsætning til det af Kommissionen anførte, udgøre en tilstrækkelig begrundelse for en forordning, der som forordning nr. 1521/95 bryder med Kommissionens sædvanlige praksis, der består i at fastsætte restitutionsbeløbet under hensyn til forskellen mellem priserne på de pågældende produkter dels på fællesskabsmarkededet, dels på verdensmarkedet.

31 På baggrund af disse betragtninger skal det tredje spørgsmål besvares med, at forordning nr. 1521/95 ikke opfylder begrundelsespligten, således som den fremgår af traktatens artikel 190, og at den derfor er ugyldig.

Det femte spørgsmål

32 Den forelæggende ret spørger med det femte spørgsmål nærmere bestemt, om ugyldigheden af forordning nr. 1521/95 indebærer, at de eksportrestitutioner for kornfoderblandinger, med hensyn til hvilke ansøgningen blev meddelt i de udførselsangivelser, der blev antaget af de kompetente toldmyndigheder den 30. juni 1995, og for hvilke der ikke var blevet ansøgt om forudfastsættelse, skal beregnes i overensstemmelse med forordning nr. 1415/95.

33 Det skal i denne forbindelse anføres, at det fremgår af Domstolens praksis — i modsætning til det af Kommissionen anførte — at det forhold, at en forordning, der stiltiende har ophævet en anden forordning, erklæres ugyldig, i princippet giver parterne i hovedsagen ret til at blive indsat i den samme situation, som hvis denne ophævelse ikke var sket (jf. i denne retning dom af 28.2.1989, sag 201/87, Cargill, Sml. s. 489, præmis 21).

34 Det følger heraf, at ugyldigheden af forordning nr. 1521/95 indebærer, at de eksportrestitutioner, med hensyn til hvilke ansøgningen blev meddelt af Silos i de udførselsangivelser, der blev antaget den 30. juni 1995, skal beregnes i overensstemmelse med forordning nr. 1415/95.

35 For så vidt angår Kommissionens påstand om, at Domstolen skal begrænse de tidsmæssige virkninger af den præjudicielle konstatering af, at forordning nr. 1521/95 er ugyldig, skal det erindres, at det er fast retspraksis (jf. f.eks. dom af 10.3.1992, forenede sager C-38/90 og C-151/90, Lomas m.fl., Sml. I, s. 1781, præmis 23), at når tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn begrunder det, har Domstolen i medfør af artikel 231, stk. 2, EF, der finder analog anvendelse også i forbindelse med en præjudiciel forelæggelse i medfør af

artikel 234 EF vedrørende gyldigheden af retsakter fra Fællesskabets institutioner, et skøn med hensyn til at afgøre i hver enkelt, konkret sag, hvilke af den annullerede forordnings virkninger der skal betragtes som bestående.

36 I overensstemmelse med denne retspraksis har Domstolen gjort brug af muligheden for at begrænse de tidsmæssige virkninger af konstateringen af en fællesskabsretlig bestemmelses ugyldighed, når tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn vedrørende samtlige de interesser af såvel offentlig som privat karakter, der gør sig gældende i de pågældende sager, er til hinder for at anfægte modtagelsen eller betalingen af pengebeløb, der er gennemført i henhold til denne bestemmelse under perioder forud for afsigelsen af dommen (jf. bla. dom af 15.10.1980, sag 4/79, Providence agricole de la Champagne, Sml. s. 2823, præmis 45 og 46, og af 15.1.1986, sag 41/84, Pinna, Sml. s. 1, præmis 28).

37 Det skal i denne sag fastslås dels, at den med forordning nr. 1521/95 indførte ordning alene fandt anvendelse i en yderst kort periode, nemlig en eneste dag, og at de eksportforretninger, der er omfattet af denne forordning, således er relativt fåtallige og let identificerbare. Dels er Kommissionen ikke fremkommet med noget argument vedrørende tvingende retssikkerhedsmæssige hensyn, der kunne begrunde en begrænsning af de tidsmæssige virkninger af konstateringen af ugyldigheden af forordning nr. 1521/95.

38 Under disse omstændigheder er der ikke grundlag for tidsmæssigt at begrænse denne doms virkninger.

39 På baggrund af disse betragtninger skal det femte spørgsmål besvares med, at ugyldigheden af forordning nr. 1521/95 indebærer, at de eksportrestitutioner for kornfoderblandninger, med hensyn til hvilke ansøgningen blev meddelt i de udførselsangivelser, der blev antaget af de kompetente toldmyndigheder den

30. juni 1995, og for hvilke der ikke var blevet ansøgt om forudfastsættelse, skal beregnes i overensstemmelse med forordning nr. 1415/95.

Sagens omkostninger

40 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

vedrørende de spørgsmål, der er forelagt af Tribunale civile e penale di Cagliari ved kendelse af 21. maj 1999, for ret:

1) Kommissionens forordning (EF) nr. 1521/95 af 29. juni 1995 om fastsættelse af eksportrestitutionerne for kornfoderblandinger fandt anvendelse på eksportforretninger, for hvilke de kompetente toldmyndigheder på datoen for forordningens offentliggørelse havde antaget den udførselsangivelse,

hvori det var angivet, at der ville blive ansøgt om eksportrestitution, og for hvilke der ikke var ansøgt om forudfastsættelse af eksportrestitutionen.

2) Kommissionens forordning (EF) nr. 1576/95 af 30. juni 1995 om fastsættelse af eksportrestitutionerne for kornfoderblandinger har ikke ophævet forordning nr. 1521/95 og har derfor ikke haft nogen indflydelse på sidstnævnte forordnings anvendelighed den 30. juni 1995.

3) Forordning nr. 1521/95 opfylder ikke begrundelsespligten, således som den fremgår af EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF), og er derfor ugyldig.

4) Ugyldigheden af forordning nr. 1521/95 indebærer, at de eksportrestitutioner for kornfoderblandinger, med hensyn til hvilke ansøgningen blev meddelt i de udførselsangivelser, der blev antaget af de kompetente toldmyndigheder den 30. juni 1995, og for hvilke der ikke var blevet ansøgt om forudfastsættelse, skal beregnes i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EF) nr. 1415/95 af 22. juni 1995 om fastsættelse af eksportrestitutionerne for kornfoderblandinger.

Colneric Schintgen Skouris

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. november 2001.

R. Grass

Justitssekretær

N. Colneric

Formand for Anden Afdeling